

Norges
Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

FAKTAARK 2-2010
SEPTEMBER 2010

Norsk rovdyrpolitikk

Stortingets rovviltforlik fra 2004 har som mål både å sikre levedyktige bestander av "de fire store" og fortsatt utnyttelse av utmarksbeite. De praktiske konsekvensene av denne tosidige målsetningen er nedfelt i måten forvaltningen skal utøves nasjonalt og regionalt.

Forvaltningsmyndigheten er delt mellom sentrale myndigheter (DN og MD) og åtte regionale rovviltnemnder. Nemndene har utpekt ynglingssoner for sine områder. Region 1, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane, er uten målsetninger om ynglinger for noen av artene. Fylkesmennene har sekretariatsfunksjon for nemndene og utøver delegert myndighet i en del konkrete saker.

Bestandsmålene er fastsatt i form av et antall årlige ynglinger for de enkelte artene i de forskjellige regionene. Det uttrykkes klart i stortingsmeldingen (nr 15, 2002-2004) at det dreier seg om minimumstall.

Stortingsmeldingen slår fast at rovdirene har behov for store leveområder og det forutsettes derfor at rovdyr skal kunne operere også utenfor ynglingssonene.

I jakt sesongen 2008-09 ble 253 rovdyr avlivet på lovlig vis, i tillegg kommer mørketall fra kryptskyting og andre ulovlige metoder.

Det svensknorske forskningsprosjektet "Skandulv" anslår at ca halvparten av alle ulver som faller fra skyldes ulovlig avlving.

STORTINGETS BESTANDSMÅL

Bjørn	15 ynglinger	ca 330 individer
Jerv	39 ynglinger	ca 245 individer
Gaupe	65 ynglinger	ca 385 individer
Ulv	3 ynglinger	ca 30 – 50 individer

HVA ER...

Yngling - samme som ungekull.

Bestandsmål - antall årlige ynglinger fastsatt for jerv, bjørn, gaupe og ulv.

Ynglingssoner - geografisk avgrensede områder med definerte mål for antall ynglinger.

Regionale rovviltnemnder - landets åtte regionale rovvilt-nemnder har hovedansvaret for forvaltningen av rovvilt i sin region, og for hvordan den nasjonale politikken praktiseres regionalt.

Kvotejakt - ordinær jakt på et bestemt antall individer fastsatt av myndighetene. Kvotejakt har bare vært tillatt på gaupe.

Lisensfelling - generell skademotivert tillatelse til felling av et bestemt antall rovdyr.

Skadefelling - skademotivert felling av enkeltindivider av gaupe, jerv, bjørn eller ulv for å stanse eller forhindre skader på bufe og tamrein.

Hiuttak - gjelder (per i dag) jerv og innebærer at ynglende jervetisper oppsøkes i hiet og avlives sammen med ungene.

Vårsnøjakt - jakt på bjørn som kommer ut av hiet om våren.

STATUS FOR BJØRN

istockphoto

Bestandsmålsetning: minimum 15 årlige ynglinger (ca. 330 individer), fordelt på Hedmark, Sør- og Nord-Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

Gjennom DNA-registrering har en nå bedre oversikt over antall bjørn som er innom Norge fast eller i perioder. I 2009 ble det totalt notert 164 forskjel-

lige dyr, og ulike beregningsmodeller tilsier 6-7 bjørnekull dette året. Det vil si snaut 50 % av målsetningen. Likevel er det gitt skadefellingstillatelser og lisensjakt i betydelig omfang. 18 bjørner ble lovlig skutt i 2009.

Til sammenlikning har Sverige en antatt individbestand på mer enn 3000 dyr.

STATUS FOR JERV

istockphoto

Bestandsmålsetning: minimum 39 ynglinger (ca. 245 individer) fordelt på fylkene i Øst-, Midt- og Nord-Norge.

Bestandsregistreringene de siste par årene viser i overkant av 50 ynglinger. Dette har medført harde tiltak for å redusere bestanden. I 2009/2010 alene er det avlivet nær 100 dyr, hvorav ca. halvparten gjennom hiuttak og jakt fra helikopter. I følge gjeldende politikk skal hiuttak og helikopterjakt bare brukes i ekstraordinære tilfeller, men dette er nå blitt mer regel enn unntak.

STATUS FOR GAUPE

Bestandsmålsetning: minimum 65 årlige ynglinger (ca 385 individer) fordelt på alle regioner unntatt vestlandsfylkene.

Bestanden har de siste årene ligget på eller over bestandsmålsetningen i de forskjellige regionene. Gaupe forvaltes gjennom kvotejakt om vinteren. I 2010 ble det felt 135 dyr.

Foto: Michael Gäbler - Wikimedia commons

Antatt bestand før jakten i 2010 var ca. 455 individer, tilsvarende 75-80 ynglinger. Jaktuttaket var med andre ord omkring 30 % av individbestanden. Uten innvandring vil dette kunne redusere bestanden til under minimumsmålsetningen.

STATUS FOR ULV

Bestandsmålsetning: tre årlige ynglinger (30-50 individer), og tillates kun i Hedmark, Østfold og deler av Oslo og Akershus.

I 2009 ble tre helnorske ynglinger registrert. Vinteren 2009-10 var bestanden i Norge og Sverige på 240 -280 individer. Snaut 40 hadde tilhold i Norge, et tilsvarende antall på begge sider av grensen og ca. 200 i Sverige (makstall).

Bestandsmålet for ulv er uforsvarlig lavt. Selv ved måloppnåelse sikrer man ikke en sunn biologisk bestand pga faren for innavl.

I tillegg virker også ulovlig jakt, skadefelling og påkjørsler negativt inn. Med eventuell måloppnåelse øker også presset på dyr som oppholder seg utenfor ulvesona.

Uttak av ulv i Norge skjer i stor grad som skadefelling, men det er også gitt lisenser for jakt.

Foto: www.alpha-gruppen.com

REGJERINGENS POLITIKK

I følge Regjeringens erklæring Soria Moria II skal hovedtrekkene i Stortingsforliket om rovviltpolitikken fra 2004 videreføres. Regjeringen foreslår innenfor denne rammen at det skal samarbeides med Sverige om bestandsregistrering og at det skal foretas en ny vurdering av bestandstallet for ulv og bjørn. Flere andre endringer i dagens forvaltningspraksis skal også vurderes. Stortinget skal behandle rovviltpolitikken i løpet av høstsesjonen 2010.

HVA MENER NATURVERNFORBUNDET?

- Rovdyra er en viktig og nødvendig del av norsk natur og innehar viktige funksjoner i økosystemene i dynamikken mellom beitegrunnlag, beitedyr og rovdyr.
- Rovdyr er nødvendige for å opprettholde et stort og variert biologisk mangfold i velfungerende økosystemer.
- Undersøkelser viser at rundt 80% av befolkningen ønsker levedyktige rovvdyrbestander i Norge.
- Alle de fire store rovpattedyrene står på den norske rødlista over truede og sårbare arter, og må forvaltes med den største forsiktighet og i tråd med faglige anbefalinger.

For mer informasjon:

- http://naturvernforbundet.no/naturvern/vern_av_arter/rovdyr/
- Lars Haltbrekken 916 12 191, Arnodd Håpnes: 911 92 234, Kjell Frederik Løvold: 918 94 751

